Rasspecifik avelsstrategi för

Staffordshire bullterrier

Innehåll

Inledning 4
Generellt om rasen 4
Rasens historia och bakgrund 4
Rasens utveckling och framtid 5
Rasens population/avelsstruktur 6
Nulägesbeskrivning 6
Populationsstorlek och registreringssiffror 6
Genomsnittlig kullstorlek 7
Avelsdebut 7
Inavelstrend 8
Avelspopulation 8
Mål 9
Kortsiktiga och långsiktiga mål 9
Strategier 10
Prioriteringar och strategier för att nå målen 10
Hälsa 10
Historik 10
Nuläge 11
Demodikos 11
Allergi 12
Dövhet 14
Värksvaghet och trångt bäcken 14
Epilepsi 15
Ögondiagnoser 15
L2Hga och HC 16
Höftleds- och armbågsdysplasi 17
Patellaluxation och korsbandsrupturer 20
Mentalitet 21

Historik 21
Nulägesbeskrivning 21
MH och BPH 21
Könsbunden aggressivitet 22
Mål 23
Beskrivning av kortsiktiga och långsiktiga mål 23
Strategier 23
Prioriteringar och strategier för att nå målen 23
Exteriör 24
Historik 24
Nuläge 24
Vikt kontra höjd 24
Inverterade bett 25
Andning 26
Kommentar om färger 26
Mål 26
Beskrivning av kortsiktiga och långsiktiga mål 26
Strategier 27
Prioriteringar och strategier för att nå målen 27
Slutord och förankring 27
Prioritering av viktiga kortsiktiga och långsiktiga mål 27
Plan för fortsatt arbete i klubben 28
Förankring av RAS 28
Källhänvisningar 28
Utlåtande RAS 2.0 30

Inledning

Staffordshire bullterrier är numera en av de vanligaste hundraserna i Sverige. Med stigande popularitet kommer också ett allt större ansvar – både på rasklubben och på uppfödarkåren. Vår ambition med det nya RAS-dokumentet är att det ej blir en papperstiger utan kommer att användas av våra medlemmar. I denna version av RAS har fokus lagts på att skapa ett användarvänligt kompendium, där tydligt definierade mål kopplade till mätbara avelsstrategier varit utgångspunkten.

SSBTK har haft förmånen genom åren att ha en engagerad uppfödarkår som tidigt var ute med att röntga sina avelsdjur, aktivt delta i forskningsstudier om demodikos och epilepsi, ligga i framkant med att först MH-beskriva och numera BPH-testa sina staffar. Rasen var den första att få sin 200-analys, och sedermera även 500-analys då staffeägarna varit flitiga på BPH-banorna. Den ärftliga neurologiska sjukdomen L2Hga som upptäcktes i rasen på 90-talet kunde snabbt stävjas och kartläggas helt och hållet tack vare ideellt arbete av uppfödarna.
Vi har mycket att vara stolta över – nu skall vi fortsätta vårt ansvarsfulla dedikerade avelsarbete även i framtiden!

Örby juni 2019
Malin Ask Emma Josefsson Åsa Lowejko
SSBTKs Uppfödarkommitté

Generellt om rasen

Rasens historia och bakgrund

Staffordshire Bullterriern, i dagligt tal kallad staff, är en engelsk terrier-ras som ursprungligen användes för hundkamp. Genom att korsa snabba, agila och envisa terriers med uthålliga, starka molosser fick man fram en muskulös atletisk hund som besatt stor styrka i förhållande till sin storlek. Rasen var en ”poormans dog” och utvecklades i de tidiga industri- och kolgruveområdena kring Midlands, där grevskapet Staffordshire ingår. De fattiga arbetarna hade hundkampen som söndagsnöje och extra inkomst. Detta kan idag låta makabert, men hundkamp som nöjesform förekom i en tidsepok där synen på djur (och människor) var radikalt annorlunda mot idag. Hundkamp och djurhetsning av andra slag betraktades som legitimt nöje, precis som uppvisandet av människor med olika funktionshinder var en självklar underhållning på cirkusar. Allt var inte bättre förr.

Hundkamp förbjöds 1835 men levde kvar i stor utsträckning illegalt till sekelskiftet. Då staffen var uppskattad för sitt glada, sociala, miljöstabila sätt och fungerade väl i den engelska underklassens ofta trångbodda familjer fick rasen en ny huvuduppgift – sällskapshund, en uppgift den klarat med bravur. Rasen har sedan dess varit en av Englands populäraste, särskilt bland barnfamiljer. I hemlandet går staffen under smeknamnet ”the nanny dog”.

Den första rasstandarden skrevs 1935 och hade hunden Jim the Dandy som förlaga. Standarden reviderades 1948, då sänktes maxhöjden från 45,7 till 40,6 cm, med tillägg att höjden skall vara i proportion till vikten. Ståndöron var inte längre önskvärda och färgen blå godkändes. Standarden reviderades igen 1987, då formen anpassades till engelska kennelklubbens standardmall för rasstandarder. Rasens första champions var tiken Ch Lady Eve och hanen Ch Gentleman Jim som fick vardera CC och titel på Crufts 1939.

Den första staffen importerades till Sverige år 1962 och rasklubben, Svenska Staffordshire Bull Terrier klubben bildades 1991.

Jim the Dandy och Ch Gentleman Jim, två tidiga staffar som haft stor betydelse för den moderna staffens uppkomst.

Rasens utveckling och framtid

Staffen är en mycket populär aktiv sällskapshund och med 862 nyregistreringar hamnade den på 8e plats över de vanligaste raserna i Sverige 2018. Rasen är en utpräglad familje/sällskapshund, men den är också en populär utställningshund. Den svenska exteriöraveln håller hög klass och svenska staffar har rönt internationella

framgångar i utställningsringarna. Till exempel har svenskuppfödda staffar blivit BIR på Crufts under både 2018 och 2019.

På senare år har allt fler fått upp ögonen för staffen som tränings- och tävlingskamrat. Staffen är en glad, förig, uthållig och lättlärd kompis med stor arbetsglädje mycket ”will to please”. Till skillnad från traditionella bruksraser har staffen emellertid inga problem med att slappa på soffan en regnig dag, vilket gör den till ett bra alternativ ifall man vill träna och tävla med sin hund, men inte riktigt har tiden för en krävande brukshund.
Vi har framgångsrika ekipage i de högsta klasserna inom både agility, viltspår och tävlingslydnad med representation på mästerskap, och många staffar visar framfötterna inom de nya grenarna rallylydnad och nosework. Certvinnande staffar hittar vi också i bruksgrenarna.

Svenska Staffordshire Bull Terrier klubben har över 900 medlemmar och arrangerar traditionsenligt den välbesökta Rasspecialen i Gränna varje sommar. Ett tredagars-arrangemang med officiell utställning för rasspecialister, hearing, prova-på aktiviteter och klubbmästerskap i rallylydnad, agility och tävlingslydnad. Med anmälningssiffror på uppemot 350 hundar är Rasspecialen i Gränna en av världens största rasspecialer.

Som alla bull- och terrierraser är staffen predisponerad för immunologiska sjukdomar såsom atopi och demodikos. Rasen ingår som en av huvudraserna i en pågående svensk forskningsstudie vid SLU om genetisk kartläggning av demodikos, och staffeägare har varit flitiga med att lämna blodprov till studien. Rasen har inget hälsoprogram gällande höftleds- och armbågsdysplasi, men har trots detta haft en stor andel röntgade hundar tack vare en engagerad uppfödarkår. Rasen fick HD/ED-index infört 2018.

Rasens population/avelsstruktur

Nulägesbeskrivning

Populationsstorlek och registreringssiffror

Rasen har haft en stadigt uppåtgående trend gällande registrering under hela 2000-talet. Idag registreras årligen närmare 900 staffar, vilket gjorde rasen till den 8e populäraste hundrasen i Sverige 2018. Det finns ca 220 registrerade uppfödare i Sverige. Andelen importer ligger kring 5–7 % av årsregistreringen. Utvecklingen är likartad i de nordiska länderna och svenska uppfödare har ett aktivt avelsutbyte med uppfödarkollegor i såväl Norden som övriga Europa. I rasens hemland England är den

mycket populär och med registreringssiffor runt 4500 hamnade den på en tolfte plats på topplistan 2018.

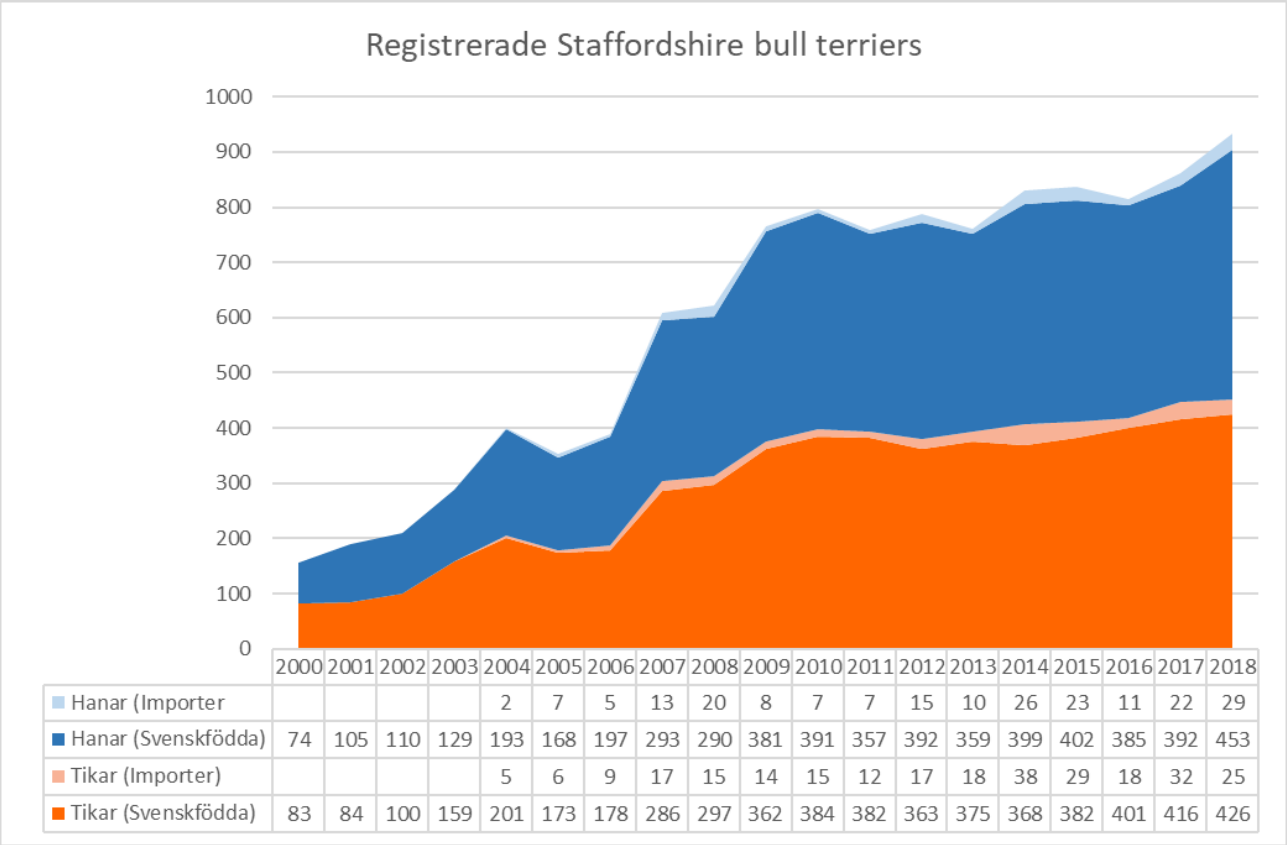

	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Hanar (Importer					2	7	5	13	20	8	7	7	15	10	26	23	11	22	29
Hanar (Svenskfödda)	74	105	110	129	193	168	197	293	290	381	391	357	392	359	399	402	385	392	453
Tikar (Importer)					5	6	9	17	15	14	15	12	17	18	38	29	18	32	25
Tikar (Svenskfödda)	83	84	100	159	201	173	178	286	297	362	384	382	363	375	368	382	401	416	426

Genomsnittlig kullstorlek

Den genomsnittliga kullstorleken är stabil över tid och ligger på 4,5–5,0 valpar/kull sedan 1990. Reproduktionsförmågan anses av uppfödarkåren vara god och valpdödligheten låg. Vårt intryck är att tikarna föder naturligt och de tar mycket väl hand om sina valpar. Kejsarsnitt pga värksvaghet förekommer i liten utsträckning, se separat avsnitt om Kejsarsnitt under avsnittet Hälsa s 14.

Avelsdebut

Snittålder vid första valpkull för både hane och tik är 2–3 år, även om det förekommer enstaka registreringar för yngre hundar. Trenden går mot att använda något äldre djur i avel, vilket är glädjande, inte minst ur hälsoaspekt. Rekommendation från ledande expertis från forskningsfältet för att minska andelen immunologiska sjukdomar är att

använda äldre djur i avel, för att man skall kunna hinna utvärdera hälsoläget i familjebilden.

Föräldradjurens ålder vid första valpkull. Kullar födda **2018** (Totalt 184 st).

	0 - 6 månader	7 - 12 månader	13 - 18 månader	19 - 24 månader	2 - 3 år	4 - 6 år	7 år och äldre	Totalt
Moder	0	0	1	17	78	13	0	109
Fader	0	1	5	7	23	10	1	47
Totalt	0	1	6	24	101	23	1	

Inavelstrend

Inavelstrenden i rasen har glädjande visat på sjunkande nivåer de senaste åren, och förefaller ligga på en stabil nivå. Kullar över 6,25 % förekommer och förefaller inte minska över tid. 2018 hade totalt 14 kullar en inavelsgrad över 6,25% dvs utgjorde 7 % av totala andelen kullar för detta år.

Importer och parningar med utländska hanar ger tillskott till populationen och bidrar till att hålla inavelskoefficienten på en låg nivå, men generellt har utländska hanar haft en högre genomsnittlig inavelsgrad själva, vilket är ett observandum. Det finns också flera fall av parningar med utländska hanar och importer, där individerna är nära besläktade med den inhemska populationen, vilket inte är önskvärt sett till den populationsgenetiska bredden.

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Inavelsgrad	1,7 %	1,9 %	1,7 %	1,7 %	1,4 %	1,2 %	1,2 %	1,2 %	1,4 %

Rasens genomsnittliga inavelsgrad. Beräknad över 5 generationer.

	Kullar födda								
Fördelning parningar i %	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Upp t.o.m. 6,25%	150	126	136	140	139	145	153	165	170
6,26% - 12,49%	9	11	13	8	12	14	11	10	11
12,5% - 24,99%	5	5	1	5	2	0	2	1	3
25% -	0	0	1	1	0	0	1	1	0

Avelspopulation

Under 2000-talet ses tyvärr en trend att allt färre hanar blir fäder till allt fler kullar, jämfört med tikarna. Avelsmatadorer måste till varje pris minskas, dels för att inte minska den effektiva avelsbasen och den genetiska variationen, dels för att trenden inte gynnar rasens immunologiska problem. Det rådande forskningsläget inom immunologi visar att individer och raser som uppvisar en stor genetisk variation på sina MHC-celler (celltyper som har en grundläggande roll i utvecklandet av ett normalt

immunförsvar) löper mindre risk att drabbas av allergi, autoimmuna sjukdomar och andra immunologiska problem. Detta gynnas av stor populationsgenetisk bredd och att man undviker inavel.

Rekommendationen är att en hanhund respektive tik bör bli förälder till högst 5 % av valparna i sin generation.

Under 2018 hade de använda hanhundarna i snitt 1,5 kullar var, men den individuella variationen är stor och det finns flera enskilda hanar som har ett stort antal kullar, vilket är ett observandum. Enskilda avelsdjur har nära släktskap med stora delar av populationen och/eller hög egen inavelsgrad (inte minst importer). Både tikägare och hanhundsägare har ett gemensamt ansvar för att motverka användningen av sk avelsmatadorer. Noteras bör också att det precis som tidigare finns en trend att låta populära hanar få flera kullar på kort tid, vilket omöjliggör mellanliggande utvärdering av respektive kull, vilket naturligtvis är ogynnsamt för hälsoarbetet i rasen.

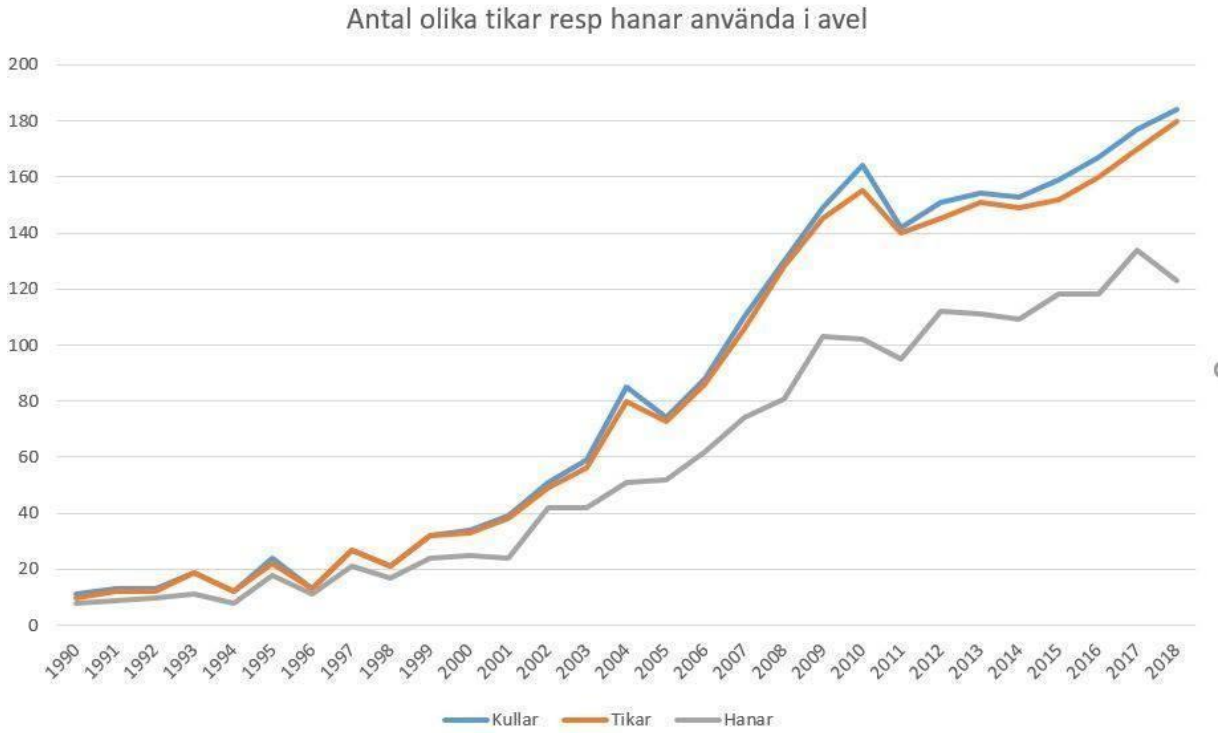

Mål

Kortsiktiga och långsiktiga mål

- Bibehålla en låg inavelsökning, max 1 % beräknat på 5 generationer.
- Öka andelen hanar över 5 år som används i avel.
- Halvera andelen parningar över 6,25%.

Strategier

Prioriteringar och strategier för att nå målen

- Följa utvecklingen årligen med statistisk uppföljning som skickas ut till uppfödarkåren, för att bättre synliggöra populationseffekterna av avelsarbetet.
- Redovisa inavelsgrad i RAS-uppföljningen årligen och publicera denna på hemsidan.
- Tidigast önskvärda ålder för parning för tikar är 24 månader.
- Tidigast önskvärda ålder för parning för hanar är 24 månader.
- Rekommendera och framhålla fördelarna med att använda äldre, beprövade hanar i avel.

Hälsa

Historik

Staffordshire bullterrier är, tillsammans med övriga bull- och terrierraser, en av de hundraser som överrepresenterad när det gäller immunologiska sjukdomar. Tidigare har det funnits en tendens till normalisering av rasens immunologiska problem, man har ofta hänvisat till att bull och terrier-hundar ”alltid fiser”, att alla valpar får kala fläckar i pälsen under uppväxten och skall betraktas som ett normalläge osv. Detta är naturligtvis inte sant. På senare år har problemen med atopi lyfts upp, kunskapen har ökat, liksom informationsutbytet, och flera studier där rasen ingår har visat på forskningsresultat som ger belägg för att problematiken delvis är genetisk betingad.

2013 rekryterades uppfödare av staffordshire bullterrier till den sk Premunestudien, vars hypotes var att administrering av ett bakteriellt protein i valpstadiet skulle skydda hunden för att utveckla allergi, genom en tidig stimulering av immunförsvaret. Resultatet blev katastrofalt - 28 % av staffarna i studien blev diagnosticerade med atopi (atopisk dermatit och/eller foderallergi), och studien avbröts i förtid (slutpublikation 2016) då det inte var någon skillnad mellan gruppen som fått bakterieproteinet och kontrollgruppen.

Under 90-talet lanserades inom humanmedicinen den s.k. hygienhypotesen, där ledande forskning då som nu, visar att barn som vuxit upp i steril miljö är mer benägna att utveckla allergi och astma, än barn som utsatts för mer smuts och bakterier i sin närmiljö, t.ex. barn som vuxit upp på bondgård med tidig djurkontakt. Senaste studierna på människa visar att problem med allergier och autoimmuna tillstånd som inflammatoriska tarmsjukdomar (som är associerade med en bakteriefattig tarmflora)

är kraftigt överrepresenterade i västvärlden där vi har tillgång till antibiotika, rena livsmiljöer osv. Motsvarande problem ses inte alls i u-länder.

2018 delpublicerades en finsk studie, där staffen ingick som en av raserna, som indikerade att utfodring med färskfoder, dvs. rå oprocessad föda, minskade risken för insjuknande i atopi jämfört med hundar som fick traditionellt sterilt torrfoder. Flera andra studier om fodrets betydelse för uppkomst av atopi är pågående. Vår egen hälsoenkät från 2016 visade att det var något ovanligare att ha problem med hud och allergi om hunden som valp fått färskfoder. Resultatet från enkäten kan läsas i sin helhet på hemsidan.

Nuläge

Rasens problem med atopi och demodikos kan dock inte enbart förklaras utifrån hygienhypotesen, utan det finns en uppenbar genetisk komponent utifrån nuvarande kunskapsläge.
Vid senaste RAS-revideringen hade rasklubben som mål att ”de immunologiska sjukdomarna ska minska”, ett mål vi inte kunnat följa upp. Uppfattningen utifrån rådande forskningsläge och färsk statistik från Agria Breed Profile 2011–2016, är dock att problemen inte alls minskat utan tvärtom.

- Enligt försäkringsstatistiken löper staffen mer än dubbelt så hög risk att drabbas av immunologiska hälsoproblem jämfört med andra raser.
- I hälsoenkäten från 2016 hade var sjätte hund, 16%, problem med långvariga eller upprepade hudproblem eller klåda.
- Rasen finns upptagen i SRD gällande hud, men sedan starten 2009 har endast en handfull rapporter om hudproblem inkommit. Sannolikt visas inte hudsjuka djur upp i utställningsringen.

I kommande stycke redovisas kort rådande läge för respektive diagnos, därefter redovisas icke-immunologiskt betingade sjukdomar som förekommer i rasen. För mer utförlig information kring respektive sjukdomstillstånd, se www.ssbtk.se.

Demodikos

Demodikos är en hudsjukdom som beror på en onormal expansion av hudkvalstret Demodex canis. Sjukdomen delas in i två former, adult och juvenil, beroende på ålder vid insjuknande samt generell och lokal, beroende på utbredning. Orsaken till utvecklandet av demodikos är multifaktoriell, och beror på både utlösande faktorer i miljön i kombination med en genetisk sårbarhet. Det pågår sedan mitten på 2000-talet en forskningsstudie om juvenil demodikos av Kerstin Bergvall vid SLU.

Forskningsstudien som delpublicerades 2016 har hittat en skyddande genetisk faktor, och flera potentiella genetiska riskfaktorer.
För mer information om demodikos och det senaste forskningsläget hänvisar vi till rasklubbens hemsida, som uppdateras kontinuerligt.

Mål:
- Det långsiktiga målet är att minska förekomsten av demodikos.
- Det kortsiktiga målet är att öka kartläggningen av demodikos, och bidra till pågående forskningsprojekt om sjukdomen, i förhoppningen om att genetiska riskmarkörer skall kunna identifieras.

Strategier:
- Djur som drabbats av lokal eller generell demodikos skall ej användas i avel.
- Öka kartläggningen av sjukdomens förekomst genom ett frivilligt nätbaserat inrapporteringsformulär som finns på rasklubbens hemsida.
- Rasklubben skall aktivt verka för att uppmuntra ägare till både drabbade och friska hundar att lämna blodprover till pågående forskningsprojekt och information om detta skall löpande spridas i klubbens kommunikationskanaler. I mån av möjlighet skall blodprovtagning kunna erbjudas under rasklubbens utställningar.

Allergi

Allergi är ett samlingsnamn på överkänslighetsreaktioner orsakade av en felprogrammering i kroppens adaptiva immunförsvar. Benägenheten att bilda felaktiga immunreaktioner mot olika proteiner är ärftlig, men även miljöfaktorer spelar in. På hund är två typer av allergi vanligast – atopisk dermatit samt foderallergi.

Symtom på allergi:
- Svampinfektioner i öron och tassar
- Återkommande öroninflammationer
- Hudklåda och hudrodnad (hunden kliar sig, river sig, biter/naggar/slickar på sina tassar etc)
- Rinnande ögon
- Missfärgad rödbrun päls kring ögon och på tassar
- Återkommande urinvägsinfektioner
- Ökad gasbildning från tarmen, ”känslig mage” och/eller diarréer.
- Furunkulos (djup smärtsam hudinfektion, oftast i tassarna)
- Matt, glanslös päls eller gles behåring

Atopisk dermatit är en hudreaktion på luftburna ämnen som orsakar allergisk reaktion, sk allergener. Vanliga allergen som kan framkalla atopisk dermatit är olika typer av

kvalster (t.ex. damm och mögel) och pollen. En atopisk hund reagerar ofta med symtom från kroppens slemhinnor, såsom rinnande ögon, flytningar från urinrör och klåda på hud och framförallt tassar. Sedan 2018 ingår staffen i ett forskningsprojekt vid SLU om atopisk dermatit, där man försöker hitta genetiska markörer för sjukdomen.

Foderallergi orsakas av allergi mot olika proteiner i hundens foder. Vanligen visar en hund med foderallergi symtom från magtarmkanalen i form av gasbildning och diarré men även hudsymtom i form av bulor eller knottror i huden kan ses liksom matt och glanslös päls och klåda. Ett vanligt tecken på foderallergi är att hunden fiser mycket, då tarmkanalen är inflammerad och har en obalanserad tarmflora till följd av den allergiska reaktionen i tarmväggen. Det finns en ledsam och seglivad myt om att bull- och terrierraserna fiser mer än andra raser och att detta är normalt. Vi vill betona att en frisk staff fiser minimalt och att individer med ”känslig mage” varken är rastypiskt eller normalt.
Utförlig information kring allergi och länkar till den senaste forskningen hittar du på rasklubbens hemsida.

<u>Mål:</u>
- Att öka kartläggningen av sjukdomsprevalensen inom rasen.
- Att bidra till aktuella forskningsprojekt om atopi, genom blodprover från drabbade individer och friska kontroller.
- Öka kunskapsläget om atopi, så att symtomen på sjukdomen inte normaliseras eller bagatelliseras.

<u>Strategi:</u>
- att öka användningen av äldre avelsdjur med utvärderade avkommor.
- bibehålla en låg inavelsgrad (i e individuella parningar helst 0% och absolut inte över 6,25%).
- avelsdjurens avkommor bör utvärderas innan de åter går i avel, exempel på utvärderingsformulär finns på rasklubbens hemsida.
- innan en individ tas i avel bör en kartläggning av familjebilden göras. Har individen syskon, föräldrar eller släktingar med allergi? Har individen tidigare lämnat allergi? Har individen själv symtom som indikerar allergiska problem?
- individer med känslig mage, mag-tarm-problem med ökad gasbildning, återkommande urinvägsinfektioner, återkommande svampinfektioner i tassar och öron, klåda, håravfall, hotspots, furunklar eller utslag skall ej användas i avel.
- uppmana ägare till atopiska individer att lämna blodprov till pågående forskningsprojekt, information om detta skall löpande spridas i rasklubbens kommunikationskanaler.
- uppmana ägare till staffar, med av veterinär diagnosticerad allergi, att rapportera in

till rasklubbens webformulär, för kartläggning och uppbyggnad av statistiskt underlag för framtida forskning.

Dövhet

Dövhet förekommer i liten utsträckning i rasen, och är huvudsakligen associerat med Extreme White-genen. Denna gen kodar för pigmentet i innerörats sk hårceller och dubbel uppsättning av denna gen ger dövhet, då signalvägen från ytterörat in till hjärnan är bruten. Utländska uppfödare gentestar ibland för Extreme White, men detta är ej vanligt i Sverige och rasklubben ser ingen anledning till rekommendation om testning då problemet förekommer i ringa utsträckning. Dövhet diagnosticeras genom ett sk BAER-test som utförs av veterinär. Observera att vita hundar kan födas ensidigt döva, detta kan bara upptäckas med BAER-test.

Mål:
- att minska förekomsten av genetiskt döva staffar.

Strategi:
- Vita individer och individer med mycket vitt i sin teckning (t.ex. pied) skall inte kombineras med andra vita individer.
- Kull där döv valp upptäckts, bör hela kullen BAER-testas. Detta för att upptäcka ev. ensidigt döva individer.
- Avelsdjur som lämnat döv avkomma bör genomgå BAER-test innan de används på nytt i avel.

Värksvaghet och trångt bäcken

Kejsarsnitt pga. värksvaghet och trångt bäcken förekommer i viss utsträckning i rasen. På det stora hela har dock staffen sunda och lätta förlossningar, även med stora kullar. Förlösning med kejsarsnitt generellt har ökat under 2000-talet, både på grund utav bättre diagnostik (ultraljud) och bättre snittillgänglighet. Enligt försäkringsstatistik från Agria har snittfrekvensen för rasen legat på en relativt konstant nivå de senaste åren 2011–2015. Värksvaghet och trångt bäcken är ärftligt, därför är det viktigt att drabbade tikar tas ur avel.

Mål:
Att tikar med primär värksvaghet eller trångt bäcken inte upprepat används i avel.

Strategi:
- Avelstik som förlösts med kejsarsnitt pga värksvaghet eller trångt bäcken skall inte

paras igen.
- Uppfödaren skall informera valpköparna om tiken haft förlossningskomplikationer som kejsarsnitt, värksvaghet eller andra problem under framfödningen av valpkullen.

Epilepsi

Idiopatisk epilepsi förekommer i rasen, men omfattningen är oklar. Rasklubbens uppfattning är att det finns ett mörkertal, då skammen och tystnadskulturen kring sjukdomen tyvärr är stor. Från rasklubbens hälsoenkät från 2016, där 866 hundar ingick, rapporterades 1% ha epilepsi. Rasen ingick tidigare i en finsk studie om genetiska markörer för epilepsi, och flera svenska staffar lämnade blodprov till studien. Tyvärr ingår rasen ej längre i studien då man valt att gå vidare med andra raser. Då epilepsi är en allvarlig ärftlig sjukdom, där utgången i princip alltid är dödlig, är det av yttersta vikt att kartläggningen av sjukdomen ökar. Ett problem med epilepsi är att individerna ofta insjuknar när de är flera år gamla och redan hunnit användas i avel. *På rasklubbens hemsida kan du läsa mer om epilepsi och hitta länkar till pågående forskning på området.*

<u>Mål:</u>
- Öka kartläggningen av förekomsten av idiopatisk epilepsi i rasen.

<u>Strategi:</u>
- använda äldre djur i avel med tidigare utvärderade kullar.
- individ som lämnat avkomma med idiopatisk epilepsi skall inte användas i avel.
- individ där kullsyskon lämnat avkomma med idiopatisk epilepsi skall inte användas i avel.
- individ vars mor eller far insjuknat i idiopatisk epilepsi skall inte användas i avel.
- rapportera in drabbade individer till rasklubbens webformulär där sjukdomar registreras efter diagnoskod. Syftet med kartläggningen är att på sikt kunna använda underlaget för forskning.

Ögondiagnoser

Generellt sett är staffen en ögonfrisk ras. Omkring 30% av årsregistreringen ögonlyses och 90–95% är fria. Sedan det nya ögonlysningsprotokollet lanserades har antalet staffar som fått diagnosen distichiasis kartlagts, och är rasens klart vanligaste ögondiagnos. Diagnosen kommenterades inte i det gamla ögonlysningsprotokollet. Distichiasis innebär att felväxande ögonhår, som ibland kan ge djuret symtom iform av skavkänsla eller rinnande ögon, men generellt sett innebär diagnosen inte några

symtom från individen. Distichiasis är till viss del ärftligt, därför det viktigt att endast använda symtomfria djur i avel och i sin tur kombinera dessa med fria individer.

På senare år har det dykt upp några fall av PRA (progressiv retinal atrofi) hos individer med koppling till svenska linjer. Då PRA, som är en allvarlig och ärftlig sjukdom, utvecklas först hos vuxna djur vill vi understryka vikten av att ögonlysa sina avelsdjur upprepade gånger under avelskarriären, inte bara vid ett års ålder.
Observera att den rasspecifika ärftliga katarakten, HC, avhandlas i nästkommande avsnitt.

Mål
- 30 % av årsregistreringen skall ögonlysas.

Strategi:
- Alla djur som går i avel skall ögonlysas innan parning.
- Avelsdjur bör ögonlysas regelbundet under sin avelskarriär, om de får flera kullar. Detta gäller både hane och tik.
- Individ med distichiasis får användas i avel om individen inte har symtom av sina felväxande ögonhår. Symtomfri individ med distichiasis skall endast kombineras med avelspartner som är ögonlyst utan anmärkning.

L2Hga och HC

L2Hga och HC är två ärftliga rasbundna sjukdomar med klarlagd nedärvning, som det finns gentest för. Man testar i regel för båda sjukdomarna samtidigt, därav avhandlas de båda i samma avsnitt.

L2Hga är en neurologisk sjukdom som är obotlig och leder till döden. Sjukdomen förekommer hos staffordshire bullterriers över hela världen, och det finns dokumenterade fall även i Sverige. HC står för Hereditär Katarakt, det är en ärftlig starr som gör att hunden blir helt blind i ung ålder.
Arvsgången är autosomalt recessiv för både L2Hga och HC, detta innebär att det krävs två muterade gener för att kunna utveckla sjukdom. Med ett enkelt gentest kan vi lyckligtvis helt och hållet undvika kombinationer av avelsdjur som leder till sjuka avkommor.

När sjukdomarna uppdagades i rasen under 90-talet vidtog ett idogt arbete av den svenska uppfödarkåren att testa och kartlägga den svenska populationens L2Hga och HC-status. Dokumenten hanterades fram till 2018 av rasklubben, och tack vare detta har vi i Sverige inte haft ett enda insjuknande i någon av sjukdomarna under 2000-talet.

Kunskapen om hur och varför det är så viktigt att gentesta sina hundar har emellertid allt mer fallit i glömska. När hälsoenkäten genomfördes 2016 var det närmare 40% som inte visste om sin hunds L2Hga-status. Av de som angett att deras hund använts i avel eller planerades att användas i avel var det 20% som inte visste hundens L2Hga-status. 2018 tog rasklubben som en säkerhetsåtgärd beslutet att upphöra med L2Hga och HC-listorna och återigen lägga ut ansvaret på uppfödarna och ägarna själva.
För fullständig information om sjukdomarna, nedärvningen, korsningsschema samt hur gentestning går till hänvisar vi till rasklubbens hemsida, där det finns utförlig information.

Mål:
- Ingen individ skall insjukna i L2Hga eller HC.

Strategi:
- Alla valpar skall säljas med dokumentation som styrker känd status gällande både L2Hga och HC.
- Efter 4 generationer testas individerna om, i enlighet med SKK:s rekommendationer.
- Öka kunskapen om sjukdomarnas nedärvningsmönster och hur testning går till genom löpande information på hemsida och övriga kommunikationskanaler.

Höftleds- och armbågsdysplasi

Höftleds- och armbågsdysplasi (förkortas vanligen HD resp. ED) beror på en felaktig utveckling av höftled respektive armbågsled. Etiologin är multifaktoriell.
Tidigare var ledröntgens vara eller icke-vara ett hett debattämne bland svenska staffeägare, bland annat därför att det inte finns någon röntgentradition i andra länder, att det funnits en uppfattning om att rasen inte lider av dåliga leder då den anses ha hög smärttröskel samt att rasens problem med immunologiska sjukdomar bör prioriteras högre i avelsarbetet än ledproblemen.

Trots att rasen inte har några krav på ledröntgen för avel, så har uppfödarkåren varit flitiga med att ledröntga sina avelsdjur och avkommor. Senaste åren har kring 40–45% av årsregistreringen ledröntgats, enligt föregående RAS var målet att ha 30% av årsregisteringen ledröntgad. Målet är därmed glädjande nog uppfyllt med råge.
Under 2014–2016 så var ledstatus känd hos både hane och tik i 65% av parningarna, och i endast 10% av fallen var ledstatus okänd för båda avelsdjuren.
Rasen fick HD/ED-index infört 2018. Index tar inte hänsyn bara till individens ledstatus utan även familjebilden. Vår förhoppning är att uppfödarkåren nu skall få ett effektivare verktyg i avelsarbetet gällande HD och ED.

Höftledsdysplasi screenas genom röntgen vid tidigast ett års ålder, då bland annat passform mellan höftskål och höftkula granskas. En dålig passform predisponerar för

utvecklandet av pålagringar (= artros i leden), då rörelsemekaniken i leden blir dysfunktionell.
Armbågsledsdysplasi beror på osteochondros, dvs en felaktig utveckling av brosk till ben under hundens uppväxt. På röntgen, som görs vid tidigast ett års ålder, ses utvecklingsrubbningen i form av artrospålagringar i leden. Själva broskdestruktionen syns alltså radiologiskt inte förrän artrosförändringarna uppkommit. Artros är en kronisk inflammatorisk process som inte avstannar, utan progredierar med stigande ålder. En vanlig myt är att ED handlar om att armbågarna slits pga ålder. Detta är felaktigt då det måste föreligga en dysplasi, dvs en utvecklingsrubbning, för att artros skall kunna uppkomma.

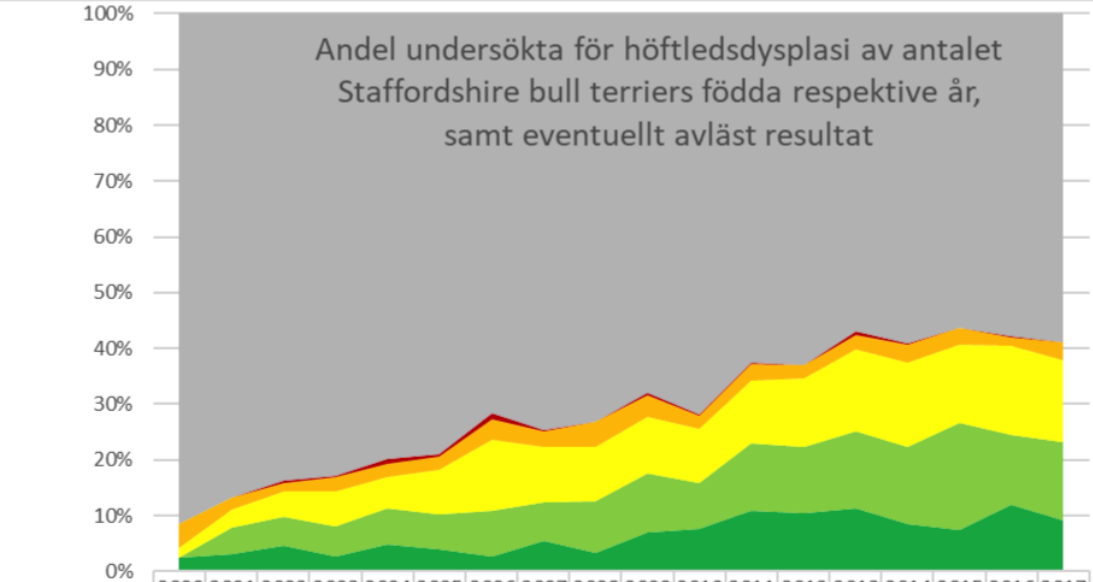

	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Ej undersöka	150	164	180	226	313	264	293	429	445	500	578	448	477	420	444	455	442	471
HD grad E			1	1	3	1	4	2		4	2	2	1	4	1		1	
HD grad D	7	4	3	7	10	8	15	16	27	28	20	21	17	20	25	25	12	27
HD grad C	3	6	10	17	22	27	53	57	60	75	78	81	94	108	113	113	122	118
HD grad B		9	11	15	25	21	33	39	56	78	66	86	90	102	104	155	96	111
HD grad A	4	6	10	7	19	13	11	32	20	51	61	78	79	83	64	60	91	74

Enligt Agria Breed Profile är rasen överrepresenterad när det gäller armbågsproblem både vad gäller veterinärvårdsorsaker och dödsorsaker, medan höftproblem inte alls förekommer i samma utsträckning, vilket är värt att notera. Det finns förvisso en tydlig koppling mellan HD-grad och grad av symtom (smärta, stelhet, hälta) men generellt är staffar med HD C, dvs lindrig dysplasi, helt symtomfria. Orsaken tros bero på bäckenets konstruktion ihop med rasens välutvecklade muskulatur. I hälsoenkäten från 2016 angavs att 10% av staffarna med HD C hade problem med sina höfter, medan det var hela 42% av de som röntgats med HD D som hade problem.

Enligt försäkringsstatistiken står Rörelseapparaten för minst en tredjedel av alla dödsfall där livförsäkringen har betalats ut. Av dessa är armbågar och knän vanligaste orsakerna, där armbågar står för 20%. Även i vår egen hälsoenkät ses en tydlig koppling mellan ED-frekvens och kliniska symtom på ED.

Resultaten från vår egen hälsoenkät från 2016 tyder på att det finns ett samband mellan stora staffar (hög vikt) och ledproblem, vilket också konfirmeras av vetenskapliga studier gjorda på andra raser. Detta är ett observandum då vi ser en oroväckande utveckling i att staffehanarna blir allt tyngre, läs mer under avsnittet Exteriör underrubrik Vikt kontra höjd s 23.
För mer utförlig fakta kring HD och ED samt hur man använder index praktiskt hänvisar vi till rasklubbens hemsida som uppdateras löpande med den senaste forskningsinformationen. På SKKs hemsida finns det också webbaserade utbildningar om index med bl.a. videoföreläsningar.

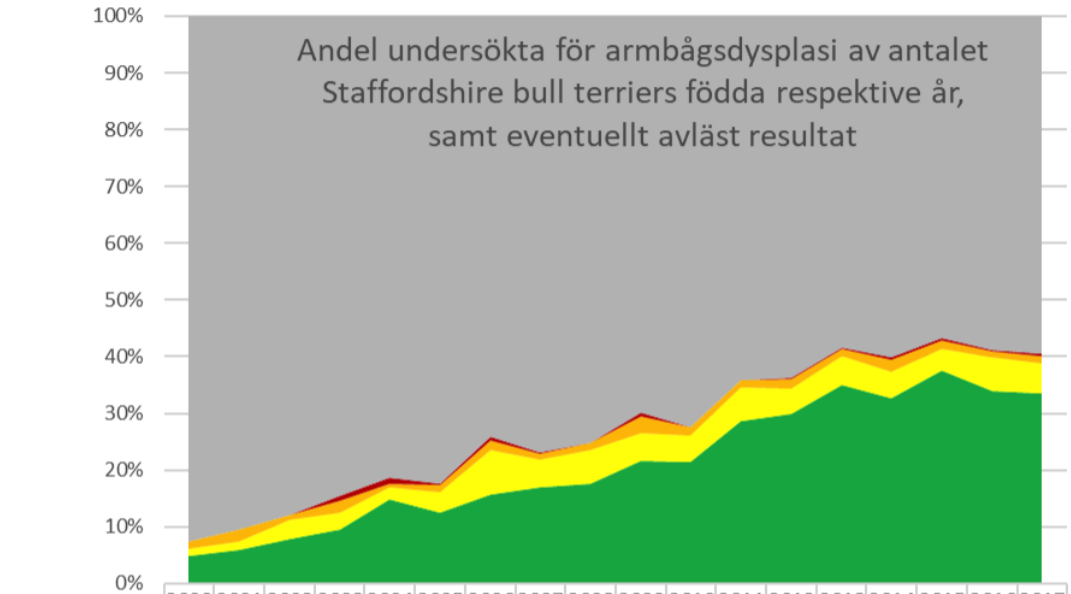

	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Ej undersökta	152	171	189	231	319	275	303	442	457	514	583	459	483	430	452	459	449	477
ED grad 3				2	4	1	3	2		5		1	1	2	2	3	2	3
ED grad 2	2	4	2	6	3	4	7	6	8	22	12	8	14	10	16	12	9	10
ED grad 1	2	3	7	8	8	12	32	27	36	36	37	43	33	37	36	30	45	42
ED ua (0)	8	11	17	26	58	42	64	98	107	159	173	205	227	258	245	304	259	269

<u>Mål:</u>
- 45 % av årsregistreringen skall HD och ED-röntgas.
- 75% av inhemska parningar skall ha känd ledstatus för både hane och tik.
- Frekvensen av grava dysplasier skall minska.

Strategi:
- Sprida information om hur man tillämpar HD/ED-index i avel genom rasklubbens kommunikationskanaler och från hemsidan länka till SKK:s webbaserade indexutbildningar.
- Uppfödare skall göra kombinationer där kullindex blir 100 eller över.
- Oavsett index skall individer med HD grad D-E, samt ED 2-3 ej användas i avel.

Patellaluxation och korsbandsrupturer

Enligt Agria Breed Profile är rasen överrepresenterad när det gäller knäproblem (t.ex. trauma mot knä, patellaproblem, korsbandsskador). Staffen har mer knäproblem än medelhunden och när det gäller Rörelseapparaten som veterinärvårdsorsak utgör en fjärdedel av besöken av knäproblem.

Vi vet att korsbandsskador förekommer i viss utsträckning, men inte exakt i vilken omfattning. Korsbandsrupturer är i tidigare studier kopplade till raka knävinklar och lösa knäskålar (patellaluxation), men även trauma relaterad till hård kroppsansträngning t.ex hos tjänstehundar/tävlingshundar. Senaste tidens forskning har dock indikerat att korsbandsrupturer föregås av en degeneration (nedbrytning) av ledbandet, dvs en form av tillväxtrubbning som har en genetisk komponent.

Endast 1–2 % av årsregistreringen patellaundersöks, och av dessa är den absoluta merparten fria. På senare år har det blivit vanligare att patellaundersöka sina staffar. Rasklubben uppmuntrar förvisso patellaundersökning (som är lätt att genomföra och ofta görs i samband med HD/ED-röntgen), med anledning av försäkringsstatistiken, men det finns inte underlag för en generell rekommendation. Patellaluxation är ärftligt och drabbade individer skall ej användas i avel, enligt SKK:s riktlinjer.

Mål:
- Öka kartläggningen av korsbandsskador och andra knärelaterade problem.

Strategi:
- Korsbandsopererade staffar bör rapporteras in i det webbaserade hälsoformulär som ligger på rasklubbens sida, för att samla statistik kring hur utbredd problematiken är.

Mentalitet

Historik

På 1990-talet rasade kamphundsdebatten i Sverige och hundraser av s.k. kamphundstyp fick stor massmedial uppmärksamhet. Det blev viktigt att särskilja renrasiga staffordshire bullterriers från blandraser och oregistrerade hundar av ”kampraser”, eftersom debatten om ett rasförbud fördes aktivt i både Sverige och övriga Norden. 1994 påbörjade man därför arbetet med att mentalbeskriva 100 staffar, och resultatet från dessa visade på trygga och stabila individer med snabba avreaktioner och positiv attityd. Den enda anmärkningen var att rasen uppvisade en viss skotträdsla. Därefter fortsatte den positiva trenden med att mentalbeskriva staffar, och när BPH lanserades var rasen den första att erhålla sin 200-analys (2015) och därefter även 500-analys (2018).
Rasklubben har genom åren arrangerat egna MH samt BPH, i snitt 1–2 gånger per år.

Nulägesbeskrivning

MH och BPH

Mellan 2010–2017 har 20–25% av årsregistreringen genomfört antingen MH och BPH. Andelen beskrivna avelsdjur ses i tabellen på nästa sida. Det är glädjande att se att närmare 50% av avelsdjuren gjort antingen MH eller BPH, vilket stärker vår uppfattning om en fortsatt ansvarstagande och dedikerad uppfödarkår.
Numera rekommenderas BPH för alla raser som SBK inte har avelsansvar för (MH kommer vara fortsatt öppet för andra raser än bruksraser i mån av plats) därav att rasklubben fortsättningsvis kommer rekommendera BPH.

Enligt rasstandarden skall rasen vara ”bold, fearless and totally reliable.” Resultaten från 200- och 500-analysen från 200 respektive 500 BPH-beskrivna staffar visar emellertid på en annan bild, där framförallt en social osäkerhet framkommer, men även rädslor. Inte sällan har dessa förekommit för samma individ, t.ex. genom låga poäng på socialitet alternativt överdrivet hälsningsbeteende (som då tolkas som aktiv underkastelse och undergivenhet) och samtidigt höga poäng på oro/osäkerhet under skrämselmomenten.

Analyserna visar att det i vissa beteenden finns relativt stor variation vilket ger goda möjligheter för avelsurval. Analysen visar också att flera av egenskaperna har hög

Avelsdjur fött	MH och/eller BPH		Antal avelsdjur totalt
	Antal	Procent	
1996	0	0%	1
2001	1	100%	1
2003	0	0%	3
2004	0	0%	2
2005	1	11%	9
2006	49	42%	117
2007	58	43%	134
2008	66	51%	129
2009	59	45%	130
2010	70	45%	156
2011	64	52%	122
2012	68	51%	133
2013	79	56%	141
2014	63	57%	111
2015	54	61%	89
2016	19	40%	48
2017	1	50%	2
TOTALT	**652**	**49%**	**1328**

arvbarhet (över 20%), vilket gör BPH till ett effektivt avelsredskap ur mentalitetssynpunkt.

Det är glädjande att vi har en stor del av årsregistreringen som genomför antingen MH eller BPH, men vår uppfattning är att det finns en tendens att ”nöja sig” med att individen har utfört någon av beskrivningarna, utan att gå djupare in på de olika egenskapsvärdena när man planerar för avel. På uppfödarmöten har det förmedlats en osäkerhet i hur diagrammen på Avelsdata skall avläsas och att det uppfattats som ett krångligt och svårtolkat instrument. Mer utbildning i ämnet har efterfrågats.

Det finns fortfarande en tendens till att man väljer att enbart fokusera på om huruvida hunden är skottfast eller ej (reaktioner på skott testas i sista momentet i både MH och BPH), kanske eftersom det förekom en viss skotträdsla bland de första staffarna som mentalbeskrevs i starten på 1990-talet. Skottberördhet anses numera inte vara ett problem i rasen, sett till resultaten på både MH och BPH, och att enbart lyfta denna egenskap är inte längre relevant sett till andra mentala aspekter, t.ex. rädslor och social osäkerhet som utkristalliserat sig i statistiken.
Rasklubben är angelägen om att öka kunskapen om hur man tolkar ett BPH-diagram, och att man i större utsträckning jämför BPH-diagram i en tänkt avelskombination, för att undvika att dubbla t.ex. höga poäng på rädslor eller låga poäng på socialitet.

Både 200-analysen och 500-analysen för BPH kan läsas i sin helhet på rasklubbens hemsida.

Könsbunden aggressivitet

Rasen är från början en kamphund, som avlades för kamp med andra hundar. Även om rasen de senaste 100 åren avlats som sällskapshund, har den aldrig avlats för samarbete med andra hundar som t.ex. vissa jakthundsraser gjort. Detta avspeglar sig i att en vuxen staff inte kan förväntas fungera i en främmande flock, att släppas ihop med okända hundar i hundrastgårdar etc. En vuxen staff har generellt inte behov av sociala kontakter utanför sin primärflock, och uppvisar inte sällan ett visst mått av

könsbunden aggressivitet gentemot främmande artfränder i sådana situationer. Gentemot sin primärflock är staffen generellt sett mycket social, staffar ses inte sällan ligga på varandra i mysiga ”staffehögar” och individen behåller sin lekfullhet även upp i äldre ålder.

I hälsoenkäten från 2016 är var fjärde hund antingen kirurgiskt eller kemiskt kastrerad. Den vanligaste orsaken bland hanar är beteendemässiga problem, medan den vanligaste orsaken för tikar var medicinska orsaker.
Staffen skall vara en välfungerande individ anpassad till ett modernt samhälle med de krav och förutsättningar som detta medför, men rasens bakgrund som kamphund skall inte förnekas.

Mål

Beskrivning av kortsiktiga och långsiktiga mål

- att 25 % av årspopulationen genomför BPH.
- att alla avelsdjur genomför BPH.
- att minska förekomsten av rädslor och social osäkerhet i rasen.
- rasen skall vara fortsatt välfungerande och anpassad till ett modernt samhälle, men dess ursprung som kamphund skall inte förnekas eller bagatelliseras, utan hanteras på ett ansvarsfullt sätt.

Strategier

Prioriteringar och strategier för att nå målen

- verka för att fler uppfödare och valpköpare utvärderar sina djur med BPH, genom att bland annat anordna egna BPH.
- öka kunskapen i uppfödarkåren om hur man använder BPH-diagrammen som avelsverktyg, genom att arrangera föreläsningar och dela information om detta i rasklubbens kommunikationskanaler.
- att avelskombinationer görs utifrån jämförelse mellan de båda avelsdjurens BPH där man i möjligaste mån undviker att dubbla svagheter.
- individer som uppvisar stora rädslor, långa avreaktioner och stor social osäkerhet bör inte användas i avel.
- individer som uppvisar överdriven könsbunden aggressivitet bör inte användas i avel.
- individer med avbrutet MH eller BPH skall inte användas i avel.
- rasklubben skall fortsätta att framhålla en nyanserad och sund bild av rasens bakgrund, i både media och i kontakten med presumtiva valpköpare.

Exteriör

Historik

I rasens begynnelse var den exteriöra variationen stor, då man inte i första hand selekterat för utseende utan för funktion. På 90-talet när kamphundsdebatten gick het i Sverige och Norden och röster för ett generellt kamphundsförbud höjdes, infördes mätkrav för rasen, för att åtskilja den från pitbull och american staffordshire terrier. Mätkravet är numera borttaget. Läs mer om historik och rasstandarden i första avsnittet s 4.

Nuläge

Sedan 90-talet har svenska hundar fått allt bättre typ och diskrepansen mellan storlek har minskat. Nu är rasen betydligt mer homogen än tidigare. Generellt har rasen få problem med exteriöra svagheter, och svenska staffar når ofta internationella framgångar på utställning. Rasen har varit med i SRD, Särskilda Rasspecifika Domaranvisningar, sedan starten 2009. För närvarande är det områdena bett och hud som är upptaget i SRD. Andning fanns med i den förra SRD-revisionen men togs bort 2017.

På de uppfödarmöten om RAS som genomfördes 2018 framförde uppfödarkåren, när exteriören diskuterades, i första hand hanarnas vikt i proportion till höjden som ett problem. En trend när det gäller att premiera inåttåade staffar på utställning uppmärksammades, liksom att man ser allt fler individer med framskjuten skuldra/rak skuldra.

Vikt kontra höjd

Rasklubben har noterat en oroväckande utveckling i att tyngre och tyngre hanar premieras i utställningsringen senaste åren. Denna utveckling ses inte alls på tiksidan. En förklaring är att domarna vill se välutvecklade och ”färdiga” hundar, oavsett åldersklass. Rasen utvecklas långsamt och är inte färdiga i kroppen förrän i treårs-åldern, där hanarna är färdigvuxna senare än tikar pga. muskelmassa och stomme. Hanar som är ”klara” i kroppen redan i junior- och unghundsklass kommer bli för tunga som vuxna.
Från hälsoenkäten 2016 kan man utläsa att ju tyngre hunden är, ju högre risk löper den att drabbas av problem med rörelseapparaten. Samma koppling har setts i studier för andra raser.

I standarden står det att vikten skall ligga i proportion till höjden. Våra hälsoenkäter från 2010 och 2016 visar att allt färre hanar har en vikt i proportion till sin höjd. Bland hanarna över 15 mån är det bara en fjärdedel av hanarna som ligger inom rasstandard när det gäller både höjd och vikt. Medelvikten för hanarna i enkäten är 18 kg och medelhöjden är 41 cm. Se diagrammet nedan.

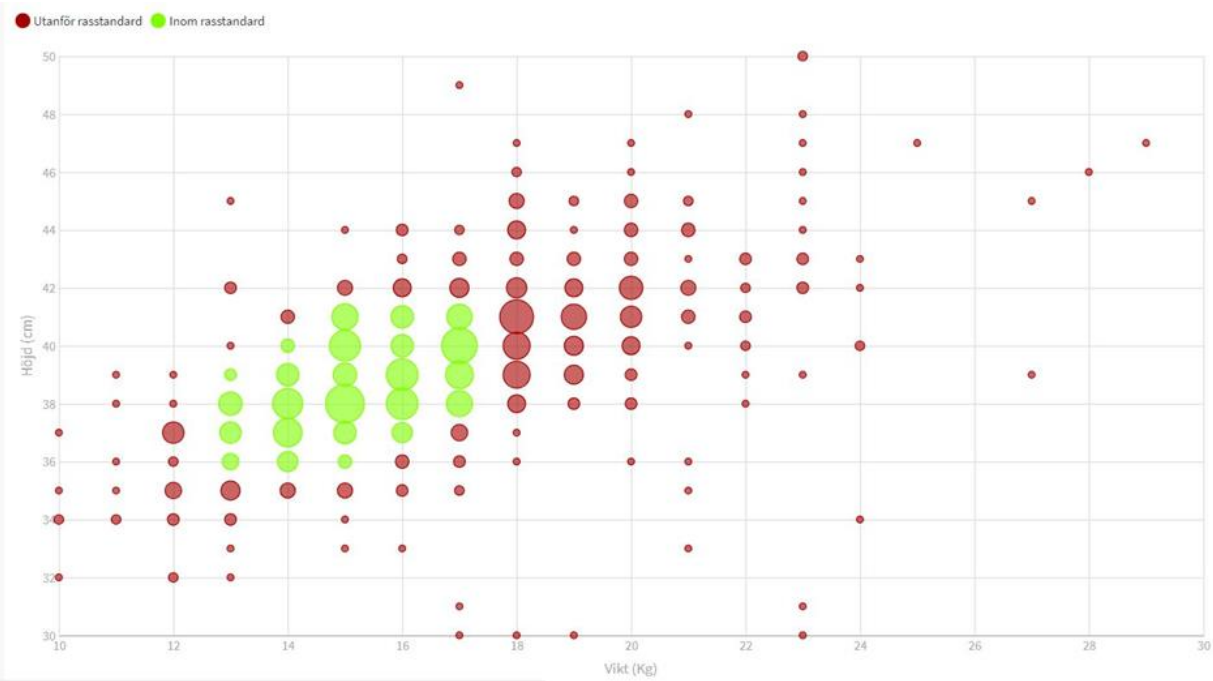

Höjd/Vikt	Upp till 13 kg	13-17 kg	18-20 kg	21-23 kilo	Över 23 kg
Upp till 30 cm	0	1	1	1	0
31-35 cm	0	4	0	2	0
36-41 cm	1	85	100	11	1
42-45 cm	0	18	54	23	3
Över 45 cm	0	1	5	6	3

Inverterade bett

Rasen finns med i SRD för trånga bett och inverterade bett, dvs att hörntänderna i underkäken går upp på insidan i gomtaket på överkäken. Tandförluster förekommer i rasen, i viss utsträckning. I hälsoenkäten från 2016 var det närmare 10% av hundarna som rapporterades ha inverterat bett, i denna grupp var det något vanligare med problem med tandsten, emaljskador samt inflammationer i hårda gommen. Inverterade bett är den vanligaste rapporten från SRD-formulären 2009–2019, men inte i alarmerande utsträckning.

Andning

Senaste åren har SKK tagit krafttag mot den ökande problematiken med andningsproblem hos brakycefala raser. Man har uppmärksammat problematiken med överdriven brakycefal huvudform, korta nosar och knipta näsborrar. Staffen har varit upptagen i SRD gällande andning, men plockades bort från rasens SRD 2017. Under 2015–2017 rapporterades inte ett enda fall av andning i SRD. Detta betyder dock inte att det inte finns staffar som har andningsproblem.

Rasklubben vill betona att staffar ingalunda skall ha en ofri andning. Att snorka, fnysa, ha snarkande biljud vid exaltering eller överdriven snarkning under sömn är inte ett normalt andningsmönster. Knipta/trånga näsborrar förekommer, men oftast beror andningsproblem hos rasen på att den mjuka gommen inte får plats utan täpper till luftvägen när hunden slappnar av vid sömn eller när den blir upphetsad, t.ex. vid hälsning. UK har fått in enstaka rapporter om individer som opererat mjuka gommen.

Kommentar om färger

Färgen blå har på några få år fått en explosionsartad ökning i frekvens globalt sett. I Storbritannien noteras en ytterst bekymmersam utveckling, 2015 var 68 % av staffarna som registrerades blå. En massiv ökning av färgen blå har också rapporterats från Norge och Finland. Blå staffar är eftertraktade och säljs ofta till högre priser än andra färger.
Blå är en diluterad färg som bleker andra färger och som i dubbel uppsättning är kopplad till hälsoproblem som alopeci och en speciell form av dermatit. Lyckligtvis har vi inte sett samma utveckling i Sverige gällande färgens popularitet. Under 2015 var det 5 % av årsregistreringen som var blå.

Extreme white-genen förekommer hos staffen och är kopplad till dövhet. För mer information läs på s 13 om Dövhet.

Mål

Beskrivning av kortsiktiga och långsiktiga mål

- Öka kunskapen hos exteriördomare om rasens exteriör och förväntade utveckling och fysiska mognad.
- Den negativa trenden med allt tyngre hanhundar skall minska.
- Öka kunskaperna om vad som är normalt andningsarbete hos rasen och inte normalisera andningsproblem.
- Ökat fokus på de områden som är upptagna i SRD, dvs bett och hudproblem. Den långsiktiga målsättningen är att rasen inte skall behöva vara med i SRD.

Strategier

Prioriteringar och strategier för att nå målen

- Lyfta problematiken med för tunga hanhundar i nytt domarkompendium.
- Utvärdera utvecklingen av hanarnas vikt kontra höjd genom en ny hälsoenkät.
- Årligen utvärdera och sammanställa SRD-rapporter.
- Djur med inverterat bett skall ej gå i avel.
- Tandförluster och/eller trånga underkäkar skall inte dubbleras i avelsarbetet.
- Djur med andningsproblem under sömn, stress eller värme skall ej gå i avel.
- Parningskombination med blå/blå samt vit/vit rekommenderas ej utifrån vedertagna färggenetiska och hälsomässiga aspekter.

Slutord och förankring

Det statistiska och vetenskapliga underlaget inför utarbetandet av denna RAS-versionen har varit gott. Rasklubben har genomfört två hälsoenkäter, 2010 och 2016, rasen har fått både 200-analys och 500-analys publicerade utifrån statistik från BPH, och vi hann i sista stund få ta del av en rykande färsk Agria Breed Profile med omfattande försäkringsstatistik från 2011–2016.

Prioritering av viktiga kortsiktiga och långsiktiga mål

- Rasens absolut enskilt största problem är överrepresentationen av immunologiska problem med företrädesvis atopi och allergier. Krafttag måste tas för att kunna minska de immunologiska problemen i rasen, och ett första steg att göra detta är att öka kartläggningen av densamma samt öka informationen ut till valpköpare och staffeägare så att medvetenheten höjs och kunskapsläget ökar.

- En överrepresentation av dödsfall och veterinärvårdsbesök orsakade av problem med rörelseapparaten (framförallt armbågar och knän), stärker vår uppfattning om att fortsatta arbeta med ledröntgen och använda HD/ED-index aktivt.

- Den sociala osäkerhet som framkommer vid 500-analysen är oroväckande, och vår förhoppning är att uppfödarkåren börjar arbeta mer aktivt med hur man avlar för en god mentalitet. Att genomföra BPH (eller MH) är bra, men sedan måste ytterligare kunskap till för att tolka diagrammen och kunna välja lämplig avelspartner utifrån detta, så att inte mentala svagheter dubbleras i avelsarbetet.

Plan för fortsatt arbete i klubben

- Genomföra en ny hälsoenkät för att jämföra resultaten från 2010 och 2016.
- Börja bearbeta statistiska data från det webbaserade formuläret där sjukdomar rapporteras in per diagnoskod.
- Undersöka förutsättningarna för att arrangera en Mentalitetskonferens med utgångspunkt från resultaten från 500-analysen.
- Börja arbeta för att ta fram en idealprofil för BPH.
- Bevaka utvecklingen av PRA i rasen.
- Bevaka utvecklingen av knäproblem i rasen.

Förankring av RAS

RAS-revideringen har diskuterats och förankrats hos medlemmarna genom löpande uppfödarmöten 2016–2018, varav två uppfödarmöten enbart inriktade på RAS hösten 2018. Föreläsning om 200-analysen hölls av Ken Lundahl 2017. Föreläsning om HD/ED-index hölls av Sofia Malm samt Katja Nilsson 2016–2017. Föreläsning om demodikosforskning hölls av Kerstin Bergvall 2016.
Information om forskningsresultat o dyl. har 2016–2019 löpande kommunicerats ut på hemsida, facebook, nyhetsbrev samt i klubbtidningen Staffetten. RAS-dokumentet har utvärderats årligen och resultatet har redovisats på rasklubbens årsmöte samt publicerats i styrelsens verksamhetsberättelse.

Källhänvisningar

200-analys Staffordshire bullterrier, Blixt et al 2015.
http://media.ssbtk.se/2014/01/20150608-BPH-staffordshire-bullterrrier-2.pdf

500-analys Staffordshire bullterrier, Svartberg et al 2018.
http://media.ssbtk.se/2019/01/500-analys-staffordshire-bullterrier-20181213.pdf

Hälsoenkät, SSBTK 2016.
http://media.ssbtk.se/2015/06/H%C3%A4lsoenk%C3%A4t-2016-KLAR.pdf

Hälsoenkät, SSBTK 2010.
https://docs.google.com/file/d/0B_zRy2Cg_7uGZTUwYzkzMTQtNDdmMi00M2M1LTlhODAtNDY3YThjNGE3NzYz/edit?hl=sv&authkey=CIr5y4IG

Demodikos – juvenil form, Kerstin Bergvall, SLU. Pågående studie, delpublikation 2016.
https://www.slu.se/fakulteter/vh/forskning/forskningsprojekt/hund/hundgenetikgruppen-demodikos/

https://www.skk.se/contentassets/f749af6a37ac485c9981eefa16f0aa30/forskning-demodex-till-webb.pdf

The relationships between environment, diet, transcriptome and atopic dermatitis in dogs, Anturaiemi 2018.
https://helda.helsinki.fi/handle/10138/231737

Prevention av allergi hos hund - studie för att utvärdera allergiförebyggande effekt av bakterieproteinet SEC2, Premune 2016.
http://media.ssbtk.se/2013/09/Premune-Slutrapport-PRI01-1-1.pdf

Agria Breed Profile 2011–2016, Agria Djurförsäkring 2019.

Utlåtande över RAS för Staffordshire bullterrier

Undertecknad har på SKK/AKs uppdrag granskat Svenska Terrierklubbens och Svenska Staffordshire Bullterrier klubbens avelsstrategi för Staffordshire bullterrier.

Klubben har arbetat fram ett ambitiöst och omfattande RAS-dokument som är korrekt förankrat hos medlemmarna. Dispositionen är klar och tydlig. Dokumentet är lätt att läsa och trevligt illustrerat med teckningar, diagram och tabeller. Vid nästa revidering kunde eventuellt vissa delar, t ex de nordiska registreringssiffrorna, flyttas till en bilaga för att inte ytterligare öka omfånget av själva huvuddokumentet.

Det är mycket positivt att klubben har bemödat sig om att förklara och tolka framtagna data som presenteras i form av figurer och tabeller. Målen och strategierna är logiskt uppställda och prioriteringarna ter sig korrekta. Vid nästa revidering kan man med fördel tydligare redovisa hur vanligt förekommande de beskrivna sjukdomarna är inom rasen, vilket kan underlätta för uppfödarna vid val av avelsdjur. Det är även viktigt att aktuella källor som använts för sammanställningen av sjukdomsstatistiken i rasen, ex Agria Breed Profile, anges i RAS-dokumentet.

Lycka till med det fortsatta RAS-arbetet!

Uppsala 2014-11-18
Maija-Leena Eloranta